

הַלְבוֹת מִמְרִים פָּרָק ד

א. זָקֵן שֶׁחָלַק עַל בֵּית דִּין בְּדִבְרֵי שְׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ פֶּרֶת, וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאת בֵּין שֶׁהָיוּ הֵן אוֹסְרִין וְהוּא מַתִּיר, בֵּין שֶׁהָיוּ הֵן מַתִּירִין וְהוּא אוֹסֵר הָרִי זֶה חֵיב מִיתָה.

ב. אִפְלוּ הָיָה הוּא אוֹמֵר מִפִּי הַקִּבְלָה, וְאָמַר כֶּךָ קִבְּלָתִי מִרְבוֹתִי, וְהֵן אוֹמְרִים כֶּךָ נִרְאָה בְּעֵינֵינוּ, שֶׁהָדִין נוֹתֵן הוֹאִיל וְחָלַק עָלֶיהֶן בְּדִבְרֵי, אוֹ עָשָׂה אוֹ הוֹרָה לַעֲשׂוֹת הָרִי זֶה חֵיב מִיתָה. וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר, אִם הָיוּ הֵם מוֹרִים מִפִּי הַקִּבְלָה.

ג. וְכֵן אִם חָלַק עָלֵיהֶם בְּגִזְרָה מִן הַגְּזֵרוֹת שֶׁגָּזְרוּ בְּדִבְרֵי שֵׁשׁ בְּשִׁגְגָתוֹ חֲטָאת וּבְזְדוּנוֹ פֶּרֶת, כְּגוֹן שֶׁהַתִּיר הַחֲמֵץ יוֹם אַרְבַּעַה עָשָׂר בְּשַׁעַה שְׁשִׁית, אוֹ אָסְרוּ בְּהִנְיָה בְּשַׁעַה חֲמִישִׁית הָרִי זֶה חֵיב מִיתָה; וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזֶה.

ד. אַחַד דְּבַר שְׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ פֶּרֶת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאת שֶׁנִּחְלָקוּ בּוֹ, אוֹ שֶׁנִּחְלָקוּ בְּדִבְרֵי הַמְּבִיא לַיָּדִי דְּבַר שְׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ פֶּרֶת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאת.

ה. פִּיּוּצָא: נִחְלָקוּ בְּאִשָּׁה זֹו אִם הִיא עֶרְוָה אוֹ אֵינָהּ, אִם מִרְאָה דָּם זֶה מְטָמָא בְּאִשָּׁה אוֹ אֵינוּ מְטָמָא, אִם זֹו טְמֵאָה לֵידָה אוֹ אֵינָה טְמֵאָה לֵידָה, אִם זֹו זָבָה אוֹ אֵינָה זָבָה, אִם חָלַב זֶה אָסוּר אוֹ מִתֵּר, וְכָל פְּיוּצָא בָּאלוּ הָרִי זֶה חָלַק בְּדִבְרֵי שְׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ פֶּרֶת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאת.

ו. וְכִיּוּצָא דְּבַר הַמְּבִיא לַיָּדִי דְּבַר שְׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ פֶּרֶת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאת: כְּגוֹן שֶׁנִּחְלָקוּ בְּעַבּוּר הַשָּׁנָה, אִם מַעֲבְרִין עַד הַפּוֹרִים אוֹ בְּכָל אֶדָר הָרִי זֶה חֵיב, שֶׁזֶה מְבִיא לַיָּדִי אֲכִילַת חֲמֵץ בַּפֶּסַח.

ז. וְכֵן אִם נִחְלָקוּ בְּדִין מְדִינִי מְמוֹנוֹת, אוֹ בְּמִנֵּין הַדִּינִין שֶׁדָּנוּ דִּינֵי מְמוֹנוֹת הָרִי זֶה חֵיב: לְדַבְּרֵיוֹ שֶׁלְּאַחַד שֶׁזֶה חֵיב לָזֶה וְכָל שֶׁנָּטַל מִמֶּנּוּ, כְּדִין נָטַל וְעַל פִּי בֵּית דִּין נָטַל; וְלְדַבְּרֵיוֹ שֶׁלְּזֶה שֶׁאוֹמֵר פְּטוּר, אוֹ שֶׁאָמַר שֶׁאֵין אֵלּוֹ רְאוּיִין לְדוֹן כָּל שֶׁנָּטַל גָּזַל הוּא בְּיָדוֹ, וְאִם קִדָּשׁ בּוֹ אִשָּׁה אֵינָה מְקַדָּשֶׁת; וְלְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר שֶׁלּוֹ נָטַל הֵבֵא עָלֶיהָ בְּמִזִּיד עֲנוּשׁ פֶּרֶת, וּבְשׁוּגָג מְבִיא חֲטָאת. וְנִמְצָא הַדְּבַר מְבִיא לַיָּדִי דְּבַר שְׁחִיבִין עַל זְדוּנוֹ פֶּרֶת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חֲטָאת.

ח. וְכֵן אִם נִחְלָקוּ בְּדִינֵי מִכּוֹת, אִם זֶה חֵיב מִלְּקוֹת אוֹ אֵינוּ, אוֹ שֶׁחָלַק בְּמִנֵּין הַדִּינִין שֶׁלּוֹקִין בַּפְּנִיָּהם הָרִי זֶה חֵיב: שֶׁהָרִי לְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר אֵינוּ לוֹקָה חוֹבְלִים הֵם בּוֹ, וְחִיבִין לְשֹׁלֵם, וְכָל שֶׁיִּטַּל מֵהֶן, כְּדִין נוֹטַל; וְלְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר בֶּן מִלְּקוֹת הוּא כָּל שֶׁיִּטַּל מֵהֶן גָּזַל הוּא בְּיָדוֹ, וְאִם קִדָּשׁ בּוֹ אִשָּׁה אֵינָה מְקַדָּשֶׁת.

ט. וְכֵן אִם נִחְלָקוּ בְּעֶרְכִּין אוֹ בְּחֶרְמִין, אִם זֶה חֵיב לַתֵּן אוֹ אֵינוּ חֵיב הָרִי זֶה חֵיב: שֶׁהָרִי לְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר אֵינוּ חֵיב לַתֵּן אִם לָקָחוּ מִמֶּנּוּ הָרִי זֶה גָּזַל, וְהַמְּקַדָּשׁ בּוֹ אִשָּׁה אֵינָה מְקַדָּשֶׁת.

י. וְכֵן אִם חָלַק עָלֵיהֶן בַּפְּדִיּוֹן הַקִּדָּשִׁים, אִם נָפְדּוּ אוֹ לֹא נָפְדּוּ הָרִי זֶה חֵיב: שֶׁהָרִי לְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר אֵין זֶה פְּדִיּוֹן, אִם קִדָּשׁ בּוֹ אִשָּׁה אֵינָה מְקַדָּשֶׁת.

יא. נִחְלָקוּ בְּעֶרִיפַת הָעֶגְלָה, אִם אֵלּוֹ חֵיבִין לְהֵבִיא אוֹ אֵינֶן חֵיבִין הָרִי זֶה חֵיב: שֶׁהָרִי לְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר חֵיבִין לְהֵבִיא הָרִי הִיא

אסורה בהנחה, והמקדש בה אשה אינה מקדשת. וכן אם נחלקו בערלה.

יב. וכן אם נחלקו בלקט שכחה ופאה, אם זה לעניים או לבעל הבית הרי זה חייב: שהרי לדברי האומר לבעל הבית הרי זה גזל ביד העני, ואם קדש בו אשה אינה מקדשת.

יג. וכן אם חלק עליהן באב מאבות הטמאות, כגון נגעי פשר או נגעי בתים או נגעי בגדים הרי זה חייב: שהרי לדברי האומר טהור, מתר להכנס למקדש ולאכל קדשים; ולדברי האומר טמא, אם נכנס או אכל במזיד ענוש כרת ובשוגג מביא חטאת. וכן אם נחלקו בטהרת מצרע, אם יש לזה טהרה או אין לו.

יד. וכן אם נחלקו בהשקאת סוטה, אם זו צריכה לשתות או אינה צריכה הרי זה חייב: שהרי לדברי האומר צריכה אם מת הפעל קדם שתשתה, הרי זו אסורה ליכם; ולדברי האומר אינה צריכה, מתיבמת.

טו. וכן כל פיוצא בזה. צריכין לבדק ולחקור אם היתה מחלקת זו מביאה לידי דבר זה, ודבר זה מביא לדבר שני, אפלו אחר מאה דברים, אם יבוא בסוף לדבר שחיבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת בין שהיה הזקן מקל והן מחמירין, בין שהיה הוא מחמיר והן מקילין הרי זה חייב. ואם לא תביא המחלקת לידי כך, הרי זה פטור חוץ ממצות תפלין בלבד.

טז. פיצד: הורה שמתר להוסיף טוטפת חמישית בתפלין, ויעשה אותה חמש טוטפות הרי זה חייב: והוא שיעשה כתחלה ארבעה בתים כהלכתן, ויביא חמישי וידבק בחיצון שהבית החיצון שאינו רואה את האויר, פסול. וחייב זקן ממרא על דבר זה, הלכה מפני הקבלה.

יז. אבל אם נחלקו בשאר מצוות, כגון שחלק בדבר מדברי לולב או ציצית או שופר, זה אומר פסול וזה אומר כשר, זה אומר יצא ידי חובתו וזה אומר לא יצא, זה אומר טהור וזה אומר שני לטמאה הרי זה פטור מן המיתה; וכן כל פיוצא בזה.